

Nr 284

Av fru Nettelbrandt m. fl., *angående marginalbeskattningen av folkpensionärers extrainkomster.*

(Lika lydande med motion nr 337 i Första kammaren)

Vi har under en följd av år krävt en översyn av de skatte- och bidragsregler, som medför att orimliga avbränningar sker på folkpensionärernas extrainkomster, när dessa höjs över en viss nivå. Effekterna uppkommer vid relativt små sidoinkomster. I vissa lägen kan avbränningarna bli t.o.m. större än de extrainkomster, som pensionären åstadkommer med en extra arbetsinsats. Hans ökade insats i produktionen belönas således med sänkt inkomst.

De påtalade effekterna beror på att följande för pensionärernas extrainkomster ogynnsamma verkningar inträffar ungefär samtidigt:

1) De inkomstprövade folkpensionsförmånerna (kommunalt bostadstillägg och i förekommande fall hustrutillägg och s.k. äldre änkepensioner) avtrappas och försvinner.

2) Folkpensionärernas extra avdrag för nedsatt skatteförmåga urholkas och upphör.

3) Skatt börjar utgå. Redan vid mycket låga sidoinkomster måste kommunalskatt erläggas. Vid något högre sidoinkomster träder statsskatten till.

Finansministern föreslår i proposition nr 7/1967 vissa lättnader för dessa hårt drabbade pensionärer.

Schabloniseringen av kommunalskatteavdraget ökas genom att schablonavdragets anknytning till den sammanräknade nettoinkomsten bortfaller. I fortsättningen skall avdrag alltid medges med visst minimibelopp, för gifta 4 500 kr. och för ensamstående 2 250 kr.

Det extra avdraget för nedsatt skatteförmåga göres tillräckligt stort för att skatt inte skall utgå på enbart folkpensionsförmåner (folkpension + bostadstillägg + ev. äldre änkepensioner). Prövningen göres individuellt för pensionärerna. Har pensionärerna haft även annan inkomst men folkpensionsförmånerna likväl utgjort den huvudsakliga delen av inkomsterna skall det extra avdraget jämkas. Någon mall för hur jämkningen skall ske presenteras inte, utan taxeringsnämnderna uppmanas följa lagstiftning och praxis.

Det är naturligtvis svårt att enbart på grundval av de upplysningar som lämnas i propositionen räkna ut, vad verkan av finansministerns förslag kan bli på marginalbelastningen å folkpensionärernas sidoinkomster. Reformen har tydligen endast karaktär av provisorium. Så mycket är dock säkert, att

själva schabloniseringen av kommunalskatteavdraget inte är tillräcklig som åtgärd för att åstadkomma rimligare förhållanden på området. Denna reform kommer inte pensionärer till godo i önskvärd utsträckning om de har en mindre sidoförtjänst, eftersom denna läggs på toppen av folkpension och inkomstprövade förmåner, vilket gör att det schabloniserade avdraget är konsumerat. Reformen påverkar dessutom inte kommunalskatten. Detta har finansministern uppmärksammat och föreslår ändring av det extra avdraget för nedsatt skatteförmåga efter särskild prövning av taxeringsnämnderna. Syftet är att undvika att skatt utgår om pensionärerna endast har folkpensionsförmåner. Har de även sidoinkomst skall det extra avdraget justeras i lämplig omfattning.

Reformförslagen är — sammantagna — inte övertygande. Även med den nya ordningen kommer marginalbelastningar på upp emot 100 procent sannolikt inte att kunna undgås i vissa inkomstlägen. Detta är inte godtagbart. Finansministern har vidare — i det vällovliga syftet att möjliggöra större smidighet — lämnat ganska fria händer för taxeringsnämnderna att bestämma storleken av det extra avdraget. Taxeringsnämnderna skall dock hålla sig inom nuvarande bestämmelsers ram. Det är inte säkert att alla taxeringsnämnder har tillräcklig kännedom om det invecklade system som medför avbränningar av orimlig storlek på pensionärernas sidoinkomster. Finansministerns propå om att nämnderna skall ha fria händer kan — åtminstone innan riksskattenämnden fastställt vägledande anvisningar — leda till betydande orättvisor, beroende på att taxeringsnämnderna får antas ha varierande kunskap om de faktiska förhållandena.

I detta läge bör riksdagen enligt vår mening inte nöja sig med propositionens förslag utan bör hemställa om nya och klarare regler.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 7 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till nya bestämmelser rörande beskattningen av folkpensionärernas sidoförtjänster i syfte att undvika orimliga avbränningar på dessa.

Stockholm den 24 januari 1967

<i>Cecilia Nettelbrandt (fp)</i>	<i>Mac P. Hamrin (fp)</i> i Kalmar	<i>Anders Jonsson (fp)</i>
<i>Elias Jönsson (fp)</i> i Ingemarsgården	<i>John Eriksson (cp)</i> i Bäckmora	<i>Sven Vigelsbo (cp)</i>
<i>Sven Antby (fp)</i>	<i>Ingemar Mundebo (fp)</i>	<i>Arne Persson (cp)</i> i Heden
<i>Henning Gustafsson (fp)</i> i Skellefteå		<i>Axel Gustafsson (fp)</i> i Borås